

УДК 378
ББК 74.58
S81

Редакционная коллегия

Шакирова С.М. - к.ф.н., и. о. директора Управления по науке

Сапаргалиев Д.Б. – PhD, зам. директора Управления по науке

Никифорова Н.В. - д.э.н., профессор, декан послевузовского образования

Все статьи прошли проверку в системах Антиплагиат.ВУЗ - на русском языке, Turnitin.com - на английском языке, Advego Plagiatus v.1.2.093 – на казахском языке. Уникальность текстов не ниже 75%.

i – START. Предпринимательство: энергия молодых.

Материалы международной научно-практической конференции студентов и магистрантов 16-17 апреля 2015 г.- Алматы, Алматы Менеджмент Университет, 2015 – 320 с.

ISBN: 978-601-7021-36-8

УДК 378
ББК 74.58
S81

ISBN: 978-601-7021-36-8

Наш университет (один из первых в стране) ведет работу по созданию системы управления знаниями (СУЗ). Предполагается, что её основой послужит корпоративная социальная сеть, которая будет включать: не только базу знаний (вся литература, изданная в ALMAU, статьи, научные работы сотрудников и студентов), но и базу процедурных знаний (алгоритмы и схемы взаимодействия как внутри университета, так и университета с внешней средой), сбор и классификацию имплицитных знаний (обсуждения, сообщества). Кроме того, предполагается, что система управления знаниями будет включать исследовательскую площадку (возможность консультаций, обмена информацией, вовлечения сторонних специалистов) и дистанционное обучение, вебинары.

Ещё одной составляющей СУЗ в ALMAU будет формат взаимодействия с работодателями с целью: получения информации о наиболее востребованных компетенциях работников для современного рынка; проведения различных исследований совместно с работодателями и разработки Start-up проектов.

Всем процессом создания и ведения СУЗ будет заниматься отдел по управлению человеческими ресурсами. В их компетенцию будет входить: выявление носителей знаний, обучение и оценка персонала, рекомендации по наращиванию интеллектуального капитала и т.д.

Помимо всего перечисленного, я предлагаю: создать базу резюме студентов, для эффективного трудоустройства; размещать планы исследований и проектов, для привлечения спонсорской помощи.

В своем интервью Асылбек Базарбаевич, президент ALMAU сказал: «Наша задача – войти в число 200 лучших бизнес-школ мира и 50 лучших предпринимательских университетов мира. Мы активно продвигаем Проект управления знаниями, впервые в Казахстане. То есть по фундаментальным исследованиям области, скажем, менеджмента мы не можем зайти в 50 и 100 лучших. Западные университеты двести лет разрабатывают это направление. Но «управление знаниями», «предпринимательские университеты» – это новые направления, и здесь мы можем вырваться вперед» [5].

Источники:

1. Кулопулос, Т., Фраппаоло, К. Управление знаниями- что это такое. Capstone Publishing Limited, Oxford Centre for Innovation, Oxford OX2 0JX, United Kindom, 1999. Электронный ресурс: http://www.e-reading.club/bookreader.php/115166/Kulopulos_-_Upravlenie_znaniyami.pdf, сс. 4, 31.
2. Карпенко, Д. С., Глебова, О. В., Домников, А. С. Система управления знаниями ВУЗа. Научное издание МГТУим. Н.Э. Баумана, электронный научно-технический журнал, 06 июнь 2013.
3. <http://www.kacambridge.com/knowledger>
4. <http://hrweb.berkeley.edu/learning>
5. <http://www.bizlife.kz/article/show/id/478>

Мұсабек Диана Сержанқызы,
Досан Айжан Серікқызы
РДИГБ ,1 курс

Ғылыми жетекші:
Абдрасилова Гауһар Зұлпыхарқызы

Алматы
Менеджмент
Университет

ЖАСТАР КӘСІПКЕРЛІГІНІҢ ДАМУЫ

Жастар кәсіпкерлігінің дамуы тақырыбы қазіргі уақытта, әсіресе Қазақстанның ДСҰ (Дүниежүзілік сауда ұйымы) кіру қарсаңында өзекті тақырыптардың бірі болды. Сол себепті жас кәсіпкерлердің алдында тұрған негізгі міндеттерінің бірі – адамдардың алдында бизнесті дұрыс жүргізу жауапкершілігі және оны халық алдында оң позициялау. Бұл әрбір кәсіпкердің өз күшіне қарай жасауы қажет істердің бірі. Сонымен қатар қоғамға және халықтың тұрмысы төмен топтарына көмектесуі керек.

Жүргізілген зерттеу нәтижесінде, соңғы жылдары Қазақстан Республикасында әлеуметтік жобалар нәтижесінде қоғам мен кәсіпкерлік ортаның жақындауы байқалуда. Көптеген ірі, орта және кіші кәсіпкерліктер халықтың тұрмысы төмен топтарына тұрақты нысаналы қайырымдылық көмек көрсетуде. Осындай істерімен қоғамда әлеуметтік кернеуді жоя отырып, жастар кәсіпкерлігінің оң кейпін құруда.

Осылайша, жастар кәсіпкерлігінің өкілдерін әлеуметтік маңызы бар жобаларға белсенді түрде тарту билік пен бизнестің алдында тұрған негізгі міндеттің бірі болып табылады.

Зерттеу мақсаты жастардың өз бизнестерімен айналысуға деген дайындық деңгейлерін талдау және жастар кәсіпкерлігінің тежелу және даму факторларын шығару болып табылады.

Зерттеу жаңалығы. «Жастар кәсіпкерлігінің» мәнін анықтау әдістемесін жүйелендіру мүмкіндігі қаралды, жекешелей:

1. «жастар кәсіпкерлігі» категориясына авторлық әдістемесі бұл мектеп бітірушілер мен жоғары оқу орындарын бітірушілер аясында дамитын нысаналы, білімге негізделген экономикалық қызмет болып келеді. Себебі білім беру жүйесі ғана қажетті білімді, машық және құзырет бере алады;

2. жастар саясаты облысында төрт нақты артықшылық жүйелендірілген:

- біріншіден, жастардың инновациялық қызметке қатысуға деген ынталары;

- екіншіден, жастар кәсіпкерлігінің дамуы мен кәсіпкерлік қызметке жастарды тарту үшін жағымды

орта құру;

- үшіншіден, жастарды бүгінгі күні әлеуметтендіру қажет;

• төртіншіден, бұл саналы, белсенді және жауапты қызмет қоғамға жастар ортасындағы теріс тенденциялармен күресуге көмектеседі.

Соңғы жылдары Қазақстан Республикасында орта және шағын бизнестің даму үдерісі белсене түскенін айтуға болады. Әлемдік экономикалық дағдарыс ахуалынан зардап шекпеу мақсатымен, бизнесте және қоғамда белсенді ойын көрсетуге қабілеттілігі бар жас кәсіпкерлердің кезеңін құру қажеттілігі өсуде. «Жастар және бизнес» тақырыбы республикалық деңгейде және аймақтық деңгейде үлкен өзектілікке айналуды. Істегі кәсіпкерлер жастарда дамудың қуатты, динамикалық инновациялық ресурсын көруде. Оның үстіне жастардың кәсіпкерлікке деген, тек материалдық жағдайды жақсартатын ғана емес сонымен қатар бар идеялар мен амбицияларды жүзеге асыруға көмектесетін өз істерін ашуға деген қызығушылықтары бар екенін аңғаруымызға болады.

Зерттеу тақырыбының өзектілігі келесі дәлелдемелермен құпталады:

- инновациялық экономиканы оның болашақ негізін – жас, инновациялық ойлайтын кәсіпкерлерсіз құру мүмкін емес;

- адамдардың алдында бизнесті дұрыс жүргізу жауапкершілігі және оны халық алдында оң позициялау;

- жастардың әлеуметтік бағытталған үрдісін басқару әдістемелерін жетілдіру және оны жасампаздық қызметте және максималды жеке даму үшін мүмкіншіліктерді ұсынуға кірістіру.

Осылайша, осы бағыттарды дамытудың тиімді және маңызды механизмі жастарды кәсіпкерлікке тарту – индустриалдыдан постиндустриалдығы ауысуды экономика мен қоғамның инновациялық дамуының негізгі ресурсы болып табылады. Алайда, қазіргі уақытта жаңа буындағы қазақстандық кәсіпкерлерді дайындап шығаратын ортақ кешенді жүйе жоқ.

Бірақ, орта және шағын бизнесті мемлекеттік тараптан қолдау құрамдасымен жастар кәсіпкерлігінің қолдауына бағытталған бар шараларды жүзеге асырғанда, жеке бизнес-жобаларын жасауда жастардың дайындығына әсер ететін ерекше мәселелер қатары шешілмей қалып отыр. Оларға келесілерді жатқызған жөн:

1. Әлеуметтік көңіл-күй. Жаңаны құруға, тәуекелділікке баруға деген дайындықты көрсететін кәсіпкерлік рух жастар ортасында аз байқалады. Бүгінгі күні жастар жеке дамуда өз қалауларын нақты орныққан ірі бизнеске немесе мемлекеттік қызметке беруде.

2. Кәсіпкерлерді жалпылық санамен қабылдау. Кәсіпкерлер де әлеуметтік топ тәрізді жастардың таңдауында алдағы кәсіби қалауға жатқызылмайды. Жастар ортасында кәсіпкерлік қызмет жетістікке жету емес қиыншылықтарды жеңумен пара-пар келеді.

3. Білім мазмұны. Дәстүрлі оқыту мекемелерінде керекті экономикалық білім беріледі, бірақ жетістікті кәсіпкерлік қызметке қажетті әрекеттік құзіреттер мен ынталандырушылар құралмайды.

4. Бастапқы шарттар. Әлеуметтік топ ретінде жастарға арналған шағын бизнесті қолдау бағытындағы шаралар керекті нәтиже бермеуде. Нарыққа еркін шығуға кедергі жасайтын әкімшілік, құқықтық және қаржылық қиындықтар әлі күнге дейін қиын өтілуде.

5. Шағын бизнесті мемлекеттік қолдауды жүргізетін ұйымдар жайлы жастардың ақпарат алмауы.

Аталмыш зерттеудің мақсаты жастардың өз бизнестерімен айналысуға деген дайындық деңгейлерін талдау және жастар кәсіпкерлігін тежеу және даму факторларын шығару болып табылады.

Осы мақсаттан шыға отырып келесі міндеттерді шешу қажет:

- «жастар кәсіпкерлігі» мәнін құруда теориялық аспектілерін зерттеу ;
- жастар кәсіпкерлігі тәжірибесін зерттеу;
- жастар саясатын дамытуда мемлекеттің рөлін анықтау ;
- ұлттық экономикада жастар бизнесінің даму шартын анықтау;
- жастар кәсіпкерлігінің дамуына бағытталған механизмдерді қамтамасыз ету бойынша ұсыныстарды жүзеге асыру.

Қазіргі заман кәсіпкерлігінің дамуын қарастыра отырып, ұлттық экономиканың дамуының бұл кезеңінде жаңа кәсіпкерлер қабаты құрылған. Ол – жастар. Кәсіпкерлерге тән шарттарда қызмет ете отырып, олардың жылпы қызметтерін қарастыра отырып, жастарға, оларды бөлек категорияға топтастырылатын ерекшелік сипатты болып келеді. Әлеуметтік-экономикалық дамудың құрылған перспективасы мен шарттары жастарда қызығушылық тудыруда. Бұл қызығушылықтар жеке табысты өсіруге, өмір сүру деңгейін өсіруге және жеке дамуға деген қажеттілікпен байланысты. Сол себепті жастарда оқыту жүйесімен қатар кәсіпкерлікке қажетті бейімділік, мақсатына ұмтылу, тәуекелге баруға дайындық, адамдармен байланыс жасай алу қабілеттілігі, жаңа идеяларды ойластыру сияқты жеке қасиеттерді дамыту қажет. Жастар ортасында кәсіпкерлікті дамыту елдің әлеуметтік-экономикалық дамуындағы экономиканың нарықтық құрылымын және бәсекеге қабілетті ортаны құру; нарықтың өніммен толтырылуы; халықтың жұмысбастылығы; экономикалық өсім мен салықтық түсімдердің көбеюі; орта таптың құрылуы; іскери әдептің нығаюы сияқты бірнеше маңызды міндеттерді шешуге көмектеседі.